

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 8 kor.
 Félévre . . . . 4 kor.
 Negyedévre . . 2 kor.
 —
 Egyes szám ára 10 fill.
 —
 Megjelenik minden
 vasárnap.
 —
 Telefon szám: 15

NÉPJOG

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám.

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inte-
 zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
 vállalván magára, az előfize-
 tések, nyiltér- és hirdetései
 díjak és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólítások ide
 intézendők.

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Nyilt válasz

Széchenyi Aladár gróf urnak
 hozzám intezett nyilt levelére.

Nem tudom mi okozta, hogy
 Széchenyi Aladár gróf ur ismételve
 kegyeskedik engem észrevenni és
 nyilvános működésemet nagybecsű
 kritikája tárgyává tenni?!

Alig sikerült öt reá birnom,
 hogy a delegációban való szerény
 szerepléssel megelégedjék, ime
 újabb váddal illet.

Uram Istenem mi bünt is
 követtem én el, melylyel az igen
 tisztelt gróf urnak „fájdalmas érzést“
 okoztam?!

Embert öltem-e, zsaroltam, uzso-
 ráskodtam, Istent káromoltam vagy
 talán hazámat árultam el?!

Nem, egyikét sem követtem el
 e felsorolt bűnöknek, de két minisz-
 ter elé vezettem egy csomó embert,
 kik *kérni* jöttek, hogy fenyegetett
 existenciájukra való tekintettel, ne
 hagyják jóvá a miniszter urak
 Somogyvármegye közönségének azon
 határozatát, mely őket keresetük
 egy részétől megfosztani hivatott.

Kérni jöttek, nem követelni, *kérni*,
 tisztességgel és alázattal. Védni
 merték a maguk és családjuk kenye-
 rét, dacára a vármegye „ügyszólván
 egyhangu határozatának!“

Én a képviselői köteleességek
 közé tartozónak vélem, de ember-
 baráti, keresztényi kötelességemnek
 is ismerem *minden kérőnek* alkal-
 mat nyújtani arra, hogy vélt igazát
 kellő helyen előterjeszthesse, még
 ha az illető, vagy illetők a vendég-
 lősök és korcsmárosok kasztjához
 tartoznának is. Hiszen Isten képére
 teremtett lények, volnának ők is,
kérni szerintem nekik is szabad, ezt
 még olyan zsarnok, mint a timbuktui
 maharadzsa is — aki pedig kegyet-
 len nagy ur — megengedi néha!

Somogyvármegye nyolc orsz.
 képviselője közül — talán mert ez
 uttal még a központot én képvise-
 lem — engem kértek fel, *eszkö-
 zöljek* ki részükre a bel- és pénz-
 ügyi miniszter uraknál kihallgatást,
 melyen alázatos kérelmüket elő-
 terjeszthessék. Ezen kérelmet én
 elutasíthatatlannak tartottam a fent
 megirt okoknál fogva.

Magát a hatvan és néhány

tagból álló küldöttséget én ügy-
 szólván csak bemutattam az őket
 kegyesen fogadó miniszter uraknak,
 de panaszukat és kérelmüket a
 vendéglősök orsz. egyletének elnöke
 Gundel János budapesti szálloda
 tulajdonos ur adta elő elnöki minő-
 ségében és mint szakember is.

Ezzel be is fejezhetném tisz-
 teletteljes válaszomat, de szárazon
 nem bírom elvinni a méltóságos
 gróf urnak néhány csipős meg-
 jegyzését.

Hogy néhány száz korcsmáros
 és pálinkamérő magán *érdeke* — az
 igen tisztelt gróf ur állítása sze-
 rint — előttem nagyobb súlylyal
 birt volna, mint a vármegyénk
 ügyszólván egyhangu határozata —
 ezt kereken tagadom; engem sem
 ezen urak *érdeke*, valamint cseleke-
 deteimben egyáltalán és soha semmi
érdek nem vezet.

De vezet a biblia azon kijelen-
 tése: „a zörgetőnek megnyitattik!“

E kérelmezők közül alig ismer-
 rek egynéhányat, választó kerületem-
 ből alig négy-öt volt a küldöttség-
 ben; nincs köztük rokonom, nincs
 hozzám tartozó.

T Á R G A.

Kossuth sirja.

*Budapesten van egy szent hely,
 Mintha templom volna,
 Magyarország hű népei
 Odajárnak sorba.
 Koszorút visz minden ember,
 Aki magát bírja, —
 Hisz ez a sir Kossuth apánk,
 Kossuth Lajos sirja!*

*Ameddig csak ez az ország
 Magyarország lesz még,
 Nem hervad el ott a virág,
 Nyúlni fog ott mindég.
 Kossuth Lajos sirhalmához
 Mindenkor eljárnak,
 A szabadság fényes napja
 E sirtől feltámad.*

Noszlopy Tivadár.

Elhagyott gyermekek vé- delme és a gyermeknap.

— A „Népjog“ eredeti tárcája. —
 Irta: PAPP KÁLMÁN.

A magyar törvényhozásnak örökké élő,
 az emberszeretet örök törvényén alapuló
 magasztos alkotása az 1901. évi VIII. és
 XXI. t.-c., amelyekben kimondta, hogy azok-

nak a szerencsétlen gyermekeknek, akiknek
 nélkülözniök kell az édes anya meleg szere-
 tetét, féltő gondosságát, akiknek még a
 mindennapi száraz kenyeret se nyújtja táplá-
 lékul senki, akik résztvevő szívek után
 hiába esengenek kétségbeejtő tekintettel:
 azoknak igényük, joguk van az állami
 gyermekvédelemre, azért, hogy ne vesszenek
 el, hanem megmentessenek a társadalom az
 állam részére. Ebben a korszakos alkotás-
 ban nyilatkozik meg talán először a magyar
 törvényhozás emberbaráti erzülete és haza-
 fias gondolkodása együttesen s egyszerre.
 Mert nem csak humanus célt, hanem nem-
 zeti érdekeket is szolgál ez a nagy alkotás.

Ki vonhatná kétségbe, hogy nem a
 természeti kincsek bősége, hanem a munkás
 kezek sokasága menti meg a nemzetnek
 jólétét, hatalmát, boldogságát, s az emberi
 haladás előbbre vitelében nyilatkozó nagy-
 ságát. Ahány kisedet lehet megmenteni az
 életnek, ugyanannyi biztosítatik a munkás
 társadalom s a nemzeti állam részére.

Az államtársadalom a gyermek-védelmi
 törvények megalkotásával s azon alapuló
 egyéb intézkedéseivel megtette nagyban
 kötelesséét ezen a téren, de éppen nem
 akarja kisajátítani a maga részére ezt a
 nemes, ezt a nagy munkát, csak segítő
 tarsi kíván lenni a jótékony társadalomnak.
 Végre is anyagi eszközei se kimeríthetel-
 lenek.

Lelkes emberek, kiket az embersze-
 retet nemes melege hevít, megértették s
 átértették az ügy fontosságát, nemes szívük
 minden érzésével, a jó ügyszólván méltó buz-

gósággal szolgálatába léptek annak, meg-
 alkották a Gyermekek-védő Ligát s rövid két
 év alatt ezer és ezer gyermek arcáról
 törölték le a fájdalom, az éhség sajtolta
 könnyeket, — ezer és ezer gyermeket adtak
 vissza az életnek, mentettek meg családjuk-
 nak, a társadalomnak s a hazának.

Mily magasztos cselekedet! Elmunkál-
 kodni, nem önző érdekből, nem öncélért,
 jutalmat, elismerést nem kérve, — hanem
 a közjóért, önzetlenül. Erre valóban csak
 az képes, a kinek egész valóját a legfensége-
 sebb érzélem, a szeretet és részvét hatja át.

Ez a Gyermekek-védő Liga kéri ismét
 segítségét a nemes szívű társadalomnak,
 hogy hozza filléreit az általa létesített
 gyermek napokon: április 2 és 3. napjain
 az elhagyott gyermekek javára. Soha neme-
 sebb, soha magasztosabb célt ember még
 nem szolgált.

Az evangelista szavai szerint: „a ki
 az elhagyott gyermeknek gondját felveszi, a
 Megváltónak felveszi gondját. Nem jóté-
 konyságot gyakorol a ki az emberszeretet
 ez oltárán áldoz, hanem kötelességet teljesít.

Had gyűjtsa hát fel az érző szívekből
 előtörő fénysugár mindenki bensejében a
 szeretetnek és részvétnek áldó melegét, soha
 ki nem alvó lánggal égjen az; hozza el
 filléreit mindenki és segítse a kezdemé-
 nyezők szép almát valóra való. Hordjuk
 össze az alapba, — a mint erőnkől telik, —
 a köveket, hogy felépülhessen annak szilárd
 anyagán almánk eszménye: az új, erős,
 szabad Magyarország!

Szememben ők *kérelmezők* voltak csupán, kikkél szemben sem osztály, sem felekezeti, sem faji gyűlölet engem nem vezetett, tehát kérelmüket teljesítenem kellett.

A küldöttség vezetésekor — nagyon jól méltóztatott sejteni a gróf urnak — a vármegye határozatát egészében nem ismertem. A gróf ur támadására azonban megszereztem azt, itt fekszik előttem. Méltóztatnék megengedni, hogy abból a gróf urnak idézeteit, melyek ettől részben eltérők, helyreigazíthassam.

A gróf ur szóról-szóra ezt írja: „a vármegye szabályrendeletét úgy kívánja módosítani, hogy vásár- és ünnepnapokon korcsmák és pálinkamérésekben *déli 12 óráig zajos mulatásokat ne tarthassanak.*“

Erkölestelen ember volna az, aki ez ellen szállani merészelne. Ámde a szabályrendelet másként szól és pedíg eképpen: „a jelenleg érvényben lévő 1905. évi 6/29316. k. gy. számú vármegyei szabályrendeletnek olyképpen leendő módosítását határozza el a törvényhatósági bizottság, hogy a 3. § első bekezdése helyett a következő rendelkezés vétetik fel: *vásár- és ünnepnapokon a korcsmák, sörházak és pálinkamérések déli 12 óráig zárva tartandók.*“ Ugy-e ez más?!

Hogyan lehet a *zárva* tartott korcsmából mégis idegeneknek italt kiszolgáltatni, vagy a helybeli lakóknak italt lakásukra vitel céljából kimérni: ezt a szabályrendelet nem árulja el?!

Azon kérdésével méltóságos gróf ur vajjon nem-e hallottam valaha arról, hogy a pálinka népünk

között milyen romboló pusztítást végez, *azt látszik* arcomba vágni, mintha én a pálinkaivás terjesztésének apostola volnék, mintha előttem a pálinkamérők és a pénzügyi kincstár érdekei az emberiség és az erkölcs érdekeinél fontosabbak volnának?!

Méltóságos gróf ur, bármilyen kicsiny legyek is az ön szemében, ilyen gondolkozást nem szabad önnek rólam feltételeznie, erre okot én önnek még mostani nagy bűnöm-mel sem adtam.

A szociálpolitikai kérdések iránt — merem mondani — érdeklődöm legalább is oly melegen, mint a méltóságos gróf ur.

Tudom nagybecsű figyelmeztetése nélkül is az angol kormány törvényjavaslatát; de azt is tudom, hogy ez a javaslat ott is igen indokolt, mert a puritán angol alsó néposztálynak kezében állandóan ott van a biblia mellett a pálinkás butykos is; de ugyancsak szorgalmas fogyasztói az angol magasabb körök is a mindenféle brandi, groggnak, vagy viskinek is; melyek nóbél neveik dacára is éppen olyan nemzetet, erkölcsöt és észbontó mérgeket, mint a somogyi pálinkamérő higitott spiritusból gyártott pálinkája!

Nagyon reáférne ilyen törvény Franciaországra is, hol a délelőtti sőt ozsonnai abszintezés annyira aláasta a nép egészségét, hogy nem az egy gyermek rendszer, hanem gyermektelenség divik akaratlanul az iszákosság következményeképpen annyira, hogy a *lakosság száma fogy,*

mert a faj elgyengült, elkorcsosodott.

Ha méltóztatott volna figyelemmel olvasni azoknak a somogyi italmérőknek fogadásukon mondott válaszát Wekerle miniszterelnöknek, örömmel tetszett volna értesülni, hogy ő is a korcsmák leendő apasztását tűzte ki célul, nem csak az angolok.

Méltóságos Anglia benyújtott törvényjavaslatát idézve, akaratlanul is saját maga ellen hozott fel érveket. Ime Anglia *törvényével* akarja az italmérés kérdését megoldani; ezt így kell és csak így lehet nálunk is nyélbe ütni! Az Essex grófság — akarom mondani Somogyvármegye szabályrendeleteivel törvényt alkotni nem lehet, ez legfellebb magánjogi sérelemmel járna, melyet bizonyára senki nem akar felidézni. Somogy tiltja, Zala, Tolna megengedi, ez lehetetlen állapot. A jog különböző, de a teherviselés egyenlő legyen?!

Országos törvényt kell alkotni ezen kérdések elintézésére, melyek alkotásánál szívesen dolgozom én is és akkor nem fogok késni méltóságos humanismusból eredő és az erkölcsöt és vallásosságot védő tanácsait is kikérni.

Bátor vagyok ismételni: miszerint én a vármegyével szembe nem helyezkedtem, nem helyezkedem, intencióim jók és nemesek, szolgálom a közügyet, de csupán a saját felfogásomra és lelkiismeretemre támaszkodom.

Dr. Thaly László.

Mosoly és köny.

I. Róza.

Hideg szél üzi kegyetlen játékát a sárga, fonnyadt falevelekkel, süvöltve söpri őket a végső enyészet ölébe, hogy még csak hirmondója se maradjon az ősznek, mire a valódi tél beköszönt.

Jön a várva-várt fényes időszak, mely elé sóvárgó szemekkel tekint az életvidor, mulatni vágyó ifjuság — a farsang a szórakozások ezer örömeivel kecsegteti őket. Kedvenc idénye ez mindazoknak, kik hódolnak Karneval ó felségének, Terpsychore istennőnek, s dobogó szível gondolnak a korcsolya-sport élvezeteire.

A gondtalan boldog ifjuságnak kedvezni látszik az idő, meghallgatva a néma óhajok és sóhajok kívánságát. Ime, lassan, csendesen, álmotagon szállongnak a megszükkült légben az első hópihéék, e fantasztikus csillag-alaku, fehér hirnőkei a télnek.

Tétovázva hullnak a tájra, a magas háztetőkre, a sima kemény járdára, mintha bizony sajnálnák az enyészet halotti leplét borítani a természetre, melyre az idén ugyis fukaron hinté az őszi nap bucsuzó sugarait.

Egyszerre megszapordva nagyobb gyorsasággal, több bátorsággal szállnak alá magas birodalmukból, a fagyos szél üvöltve ragadja őket magával és mérgesen csapja oda e fehér pihéket a járó-kelők hidegtől piros arcába.

Ha kisüt is ezentul néha a nap, nem áraszt már meleget, a játszi sugarak csillogva villogva pattannak vissza a hólepelről, a háztetőket rojtként övező jégcsapokról és

beragyogják azt a mosolygó világot, mely csakis a mosolyt ismeri, de a könnyeket nem.

Ezeket a könnyeket pedig a téli napsugár nem képes felszárítani, legfeljebb megfagyasztja, s ez elég szomorú azokra a szegényekre, kik nem a mulatság élvezeteit várják a hidegtől, hanem inséget, nyomort, szenvedést! Mert ilyen osztálya is van a társadalomnak, csak hogy erről vajmi keveset tudnak azok, akik jólétben élnek, s így az a fényes, csillogó, hideg napsugár nemcsak mosolyt lát, de könnyeket is.

Ilyen a gazdagok és előkelők *haute saison*-ja mely az élvezetek özönével, az elmúlt karácsony drága ajándékaival, a farsang pazar élvezeteivel bőven nyújt kárpótlást azért a kis hidegért.

De hiszen akinek kényelmes megre fűtött otthona van, elegáns meleg ruhát ölthet magára, mit is törődnek az a hideggel?

Lám, a bájos Róza mily elégedett mosolylyal tekintet ki a nagy tükörüvegablakon át a kellemes, langyos levegőjű szobából a nyirkos, zimankós utcára! Mily kedvtelve nézi, miként fejlődnek, szövődnek azok a szeszélyes jégvirágok, hogy kapcsolódnak, fűződnek bokrétaivá azok az ezüst szőnye kis levélkék, melyek oly finomak, mint az ő tizenhét év s tavaszának abrándjai — és oly rejtélyesen változnak, mint szívcskéjének fakadó érzelmei.

Az ő égszinkék szemei talán észre sem veszik a sűrű ködöt, gondtalan, artatlan életének ifjusága az enyészet sötét leplére is rózsaszínű virágokat himez.

Ő az életnek még csak fényoldalát

ismeri és mindent az első ifjuság rózsás szemüvegén át lát...

— Oh, bárcsak már sűrű nagy pelyhekben esnék a hó és boritana be csillogó szőnyegével az utcákat, aztán előállhatna a csengő-bongó sarkányfejű szán, szárnyakat ölthetne az a szép két pejlő, s röpten végig a sugár egyenes uton, ki a ligetbe...

— Mily pompás lenne ez, sóhajt Róza, az ablakot feltárva és a hőmérőt nézegetve. Fagyponton van, bárcsak lejjebb-lejjebb szállna, hogy csikorogna a hidegtől minden, befagyna a té, megnyílhatna a jégpálya és lehetne korcsolyázni.

E közben Rózacska úgy akarja hűteni a hőmérőt, mint kis testvérkéjének a kávé: összecücsüriti piros ajkait és fujja a higanyoszlopot.

De az a bohó jószág, ahelyett, hogy lejjebb szállna, emelkedik.

A leánya elkacagja magát és kiakasztja ujból a hőmérőt.

Amint most széttekint, már nem látja a havat. A képzelet a legügyesebb bűvész, egy ecsetvonással átváltoztatta a képet.

Az utca tulsó oldalán levő nagy mogorva külsejű bérház átváltozott a hatytyukon nyargaló kis Ámorokkal díszített korcsolya-csarnokká, mely előtt szebbnél-szebb fogatok állanak.

Sarkányfejű csengetyűs szánkók, apró-Silbury-k, elegáns Viktoriák kényelmes Landanerek, benzines automobilon és egy egész sereg ácsorgó bérruhás inas jelzik, hogy az elegáns világ itt adott magának találkozót.

Az első emelet légszeszszel világított

Krónika a hétről.

Az önálló nemzeti bank ügyében kiküldött parlamenti bizottság e hó 25-én, csütörtökön ülést tartott. Az ülésen, melyen Batthyány Tivadar gróf elnökölt, a kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics Sándor államtitkár és Zichy Aladár gróf; a bizottság tagjai közül: Széll Kálmán, Szivák Imre, Földes Béla, Buzáth Ferenc, Ugron Gábor, Hoitsy Pál és még mások. A tanácskozások egyelőre még az ügy érdemét nem érintették. Most még csak arról tanácskoztak, hogy minő kérdéseket terjesszenek a képviselőház elé. E kérdések megszövegezésére, valamint a kihallgandó szakértők javaslatba hozatala végett albizottság küldetett ki, melynek tagjai lettek: Batthyány Tivadar gróf elnökölésével Holló Lajos, Bernát István, Buzáth Ferenc, Földes Béla és Éber Antal. Az albizottság a jövő csütörtökön tartandó ülésen teszi meg javaslatait.

A függetlenségi párt disszidensei — amint az alábbi eset mutatja — nem igen válogatnak a harcmodorban. A múlt vasárnap vármegyénkben Szántódon tartott függetlenségi pártgyűlésről tele töltötték a sajtót, hogy ez a kerület disszidens képviselőjének, Hoffmann Ottónak bizalmat szavazott. Hogy ez a »bizalom-szavazás« minő volt, azt megvilágítja a »Magyarország«-nak vonatkozó közleménye, mely így szól: Függetlenségi pártgyűlés Szántódon. A függetlenségi és negyvennyolcas pártnak e hó 22-én tartott gyűléséről a valóságnak meg nem felelő tudósítás jelent meg néhány ellenzéki lapban. E tudósítások úgy tüntettek fel a dolgot, mintha a szántódi gyűlés a függetlenségi és negyvennyolcas párt kudarcával ért volna véget, mert a kerület képviselőjének, Hoffmann Ottónak és a disszidenseknek szava ott bizalmat. Ez nem felel meg a valóságnak, mert a tényállás a következő: A függetlenségi párt által összehívott gyűlést Hoffmann Ottó képviselő a debreczeni zászlóbontást is odahagyva, néhány Budapestről magával hozott

homályos ablakai, mely felett a »Radl és társa« bureánjának arany feliratu fekete táblája csüng, s mely mögött görnyedve irnak, számolnak, dolgoznak napestig az irnokok, most csodalatosan fénylik, ragyog minden, éppen, mint a kocsolyacsarnok nagy ablakai, s az unatkozó, asitózó irnokok helyett életvidor mamák, elegáns gardes dame-ok tekintenek ki a dértől és zuzmarától megezüstözött fak és cserjék filigran keretéből kidomborodó képre, mely szüntelen kaleidoskopszerűen változik.

Alant a fekete helyett nagy, széyes, sima jégtükör terül el, s a szende alkonyipir rózsaszínre festi. Tarka árnyak suhannak el rajta, a gondolat szédítő sebességével. Mintha mindannyinak szárnya lenne. Csakhogy e szárnyak nem a vállakon lebegnek, hanem meg-megcsillamlanak a lábakon, a magas sarku prémezett topánkákon, mint a mythoszi Mercurnak.

Róza élénk fantáziájának segélyével már magát is ott látja a sima jégpályán amint kipirult arccal csillogó szemekkel siklik tova tünderkönyvedséggel a kitűnő katonazene ritmikus ütemei mellett.

Óh, mily élvezetes is ez a korcsolyasport! . . .

Rózséska összekulcsolta finom kis kezét, felemeli azurkék szemét — és vágygyal suttoja:

— Óh, édes, édes Istenkém! Adj oly hideget éjszakára, hogy még a fa is recsegen, ropogjon, a tó befagyjon és korcsolyáznai, szánkázni lehessen mielőbb!

(Folyt. köv.)

állítólagos egyetemi hallgatóval és a kerületben összeszedett néhány emberrel megzavarta, mire a komoly és józan elemek a botrány elkerülése végett visszavonultak. Hoffmann képviselő erre szónokolt híveinek; kijelentette, hogy ismét vissza lép a Kossuth-pártba, mert csak arra az időre lépett abból ki, míg a házszabályrevízió le lesz tárgyalva. A képviselő e kijelentését még a saját hívei sem helyeselték, a tartózkodó polgárság köréből pedig ily zajos közbeküldések hangzottak feléje:

— De bő köpenyege van! Ne hazudozzon!

Erre a gyűlésen résztvevő polgárság eltávozott.

Hogy az állítólagos bizalomnyilvánításnak minő értéke van, azt mutatja az, hogy a »népszerű« képviselő kerületének »választói« milyen számmal vettek részt a gyűlésen. Karádról 6, Tabról 2, Hidvégről 8, Csepelről 2, Somból 4, Kőröshegyről 8 ember vett részt a bizalomnyilvánító gyűlésen. A kerület választó közönsége azonban azon részt nem vett. E tényállásból mindenki megítélheti, hogy minő értéke van a szántódi bizalomnyilvánításnak. Különben valószínű, hogy a kerület kellő formában meg fogja adni a választ a kilépésre.

A képviselőház a házszabályrevíziót általánosságban nagy többséggel megszavazta és most a részleteket tárgyalja. A disszidensek nagy erőfeszítéssel harcoltak ellene, támogatva a nemzeti képviselőktől, de legfőleg másfél hét alatt a részletes tárgyalás is befejezést nyer.

Főn van-e a magyar a kulturának azon a fokán amelyen látszik?

II. Rész.

A nagyipar felé!

Irta: NEVY LÁSZLÓ.

Láttuk, hogy nomád őseink belsőleg, lelkileg haladtak előre a kulturának azon a vonalán, mely kifejezést industrialis tevékenységben nyert s így bennük a jobb fegyverek irant tudatos szükségű érzet kelt. Lelki fejlődésüket sajátos egyoldalú életműködésükkel, vagyis magukat a harcászban való szakadatlan gyakorlása által meg is indokoltuk. Indokolásunkat oly példával igazoljuk, melyet a legujabb korból merítünk.

Eme korban a kulturnemzetek minden erejüket megfeszítik hogy megalkossák a repülőgépet. És, ha visszatekintünk az elmúlt idők országutján, mit tapasztalunk? Azt, hogy miként tör, marja magát; miként döcög, űget, nyargal, majd vágat és szágul a kétkerekű, fatengelyes, gyarló járműtől kezdve a közlekedési eszközök valamennyi fokozatosan tökéletesbűlő típusán a kultur ember, míg végre a jelenben minden sulyt arra helyez, hogy elhagyva a föld röget, a végtelen légűrt használhassa közlekedési céljaira. Mi volt ez évezredekben át s mi napjainkban? Gyakorlat; folytonos gyakorlata a közlekedésnek, míg most a repülőgép irant támadt benne szükségű érzet, mely éppen azért tudatos s mely addig, míg azt valóban föltalálja, vagyis míg csupán az eszme él benne, csak lelki haladást igazol hasonlóképpen nomád őseinkhez kiknek lelki haladását a jobb fegyverek irant való az a tudatos érzet igazolta, melynek szülőanyja ugyancsak a folytonos harc vala.

A multkor azt is mondtuk, hogy bennünk, magyarokban is tudatos szükségű érzet él azok irant az ipari szükségletek irant, melyeket akkor átvitt értelemben oly fegyvereket nevezünk, melyekért idegenbe járunk. Mivel-

hogy erre az állításunkra építjük cikkünket igyekezzünk azt bizonyítani.

Ha nem is engedte a kiszámíthatatlan gondviselés, hogy avval dicsekedhessünk, miként tőlünk származnak vagy származnak tőlünk azok vagy oly technikai, mechanikai találmányok melyek a kultura végtelen útján mérföldmutatók; melyek magasan lebegő zászlói az emberi tökéletesbűlésnek: párhuzamosan támadnak bennünk ama zászlóvivő nagy nemzetekkel tudatos szükségű érzetek, melyek a technika és mechanika amaz idegen vívmányira irányulnak, melyekkel, mint szükségletekkel tudatos szükségű érzeteinket kielégítjük.

Már említettük, hogy a gyakorlati életműködésben rejlik a fejlődés. Nos, hát a gyakorlati életnek, annak akár hasznossági, akár fényűzési, akár kényelmi, akár a többi terén efficiensei a szükségű érzetek, még pedi a tudatosak; kisérői, mint az állatok sórényes királyának a hiénák, még pedig az éhesek. Ahol oroszán van, ott hulladékleső hiéna is rejtőzik. Ahol gyakorlati élet, ott tudatos szükségű érzet is. E kettő egymásra állandóan termékenyítő kölcsönös hatást gyakorol. A tudatos szükségű érzet eszmeileg egy lépéssel mindig előbbre van a tökéletesbűlés útján. A fa virágjának tekinthető, melyből a gyümölcs fejlődik. Még találobban a cserebogár petéjének. Annak a több frázisra osztott metamorfózisa hasonlatos ama szükségű érzetekhez, melyek először tudatosakká lesznek, aztán eszmékké válnak, majd problémákká tömörülnek, végül a gyakorlati élet terén megoldatnak. S egy tavaszi estén döngve röppenik ki előttünk a földből a kész cserebogár. Igen; megoldatnak s az illető kultur alany cselekvő leltárába felvételvé, konkrét alakban utra kelnek, hogy mint szükségletek kielégítsék a szükségű érzeteket, melyeknek létüket közőnik, termékenyítő jótékonyssággal hatván vissza bölcsőjűkbe, vagyis a gyakorlati életre. Eppen, mint a cserebogár, mely zümmögő utjából ismét a földbe térvén, saját gazdagitva oly petéket rak, melyekből saját maga támadt.

Ami áll a közlekedési eszközökre, az áll a gyakorlati életműködés egyéb objektumára is.

A kőkorszak kezdetleges fia végül megalkotta kövéből a baltát. De míg kezében a kő baltává vált: míg tudatos szükségű érzete, majd eszméje a materiában alakot öltött: addig sok-sok verítéket csalt ki redős arcából a gyakorlat, melynek ránézve nélkülözhetetlen eszköze volt a balta.

Viszont, — amint említők, — ahol a gyakorlat, ott soha sem marad el a tudatos szükségű érzet.

És most, hogy igazolhassuk állításunkat, t. i., hogy folyton támadnak a magyar nemzetben tudatos szükségű érzetek azok irant a technikai és mechanikai termékek irant, melyekért, mint szükségletekért idegenbe folyamodik, — tekintsünk önmagunk körül.

Ezer éve annak, hogy Magyarország hazánk. Ezer éve annak, hogy államiságunk fennáll. Azután az úgynevezett vezető nemzetekre való tekintettel nézzük helyzetünket. Mert a környezet nagyon lényeges. Helyzetünk eléggé kedvező. Ama zászlóvivő nemzetektől nem vagyunk elszigetelve. Végül lapozzunk az emberi természetrajz nagy könyvében fajunkhoz s örvéndetesen konstatahatjuk, hogy oly tulajdonságaink vannak, melyek bennünket felette alkalmas alanyává minősítenek a kulturának. Nos tehát szemlélődésünk eredménye: ezeréves kor, kedvező helyzet és kitűnő individualitás. Képűnket a gondviselés ecsete e 3 színnel festette meg.

Mi következik az elsöböl? Az, hogy a magyar nemzet egy évezred óta rendezett alany. A másodikból, hogy a zászlóvivő nemzetek kulturájának jótékony áramlata közvetlen vagy közvetve hozzánk elért, el kellett érnie és elér. A harmadikból

pedig, hogy bátran szolgálatába állhatunk a kultúra géniusának.

Ime tükröképünk! Egy kiváló, nagymultu, kulturális szempontból kedvező helyzetben levő egyed

Es most kérdelem, vajon föltehető-e róla, hogy nem választott s nem választ ki folytonosan magából oly tudatos szükségérzeteket, melyek az idegen termékeknek megfelelnek; vajlon csak előkelő majmolásból tartja-e azokat szükségleteinek, ha egyáltalán szükségletei; vajlon csak emberevő-e cilinderben. Merem állítani, hogy az utópisztikusnak látszó repülőgéptől kezdve lefelé, a legtökéletesebb angol vagy francia benzines vagy villamos gépkocsin át, le-le egészen a német patent keztyűgombig kísér bennünket, mint éhes hiénák az oroszánt az azok iránt való szükség tudatos érzete. Mert a modern technika és mechanika tekintetében oly viszonyban vagyunk ama zászlóvivő nagy nemzetekkel, mint nomád őseink az industrialiter fejlettebb szomszédokkal, kiktől rabolták a tökéletesebb tevéreket. T. i. a gyakorlati életműködés lelkileg szintén tart bennünket; avar párhuzamosan szakadatlanul termeli bennünk a tudatos, új és új, tökéletesebb és tökéletesebb szükségérzeteket, melyeket aztán a termelő idegenből vett szükségletekkel elégitünk ki.

Ime! Igazoltuk, hogy a jobb fegyverek iránt bennünk tudatos szükségérzetek élnek, melyeket találóan lehet új vagy tökéletesített, legmodernebb vívmányok oly szunnyadó rügyeinek nevezni, melyek idegenben ébrednek fel.

Azonban minden hízegő tények ellenére fön kell tartanunk cikkünk multkori fejezetében tett állításunkat; t. i., hogy a magyar nemzet nincs fön a kulturának azon a fokán, amelyen látszik. Még mindig hasonlatosak vagyunk kalandozó őseinkhez és távol állunk az ősembertől. Mert, mint már a multkor említők, habár a szükségletekből vonhatunk következtetést a kultúra fokára, csak oly szükségletek szolgálhatnak a következtetés bázisául, melyeket az alany maga állít elő, illetőleg képes előállítani. Már pedig nomád eleink ugy rabolták a fegyvereket a civilizáltabb szomszédságból, míg az ősember maga készítette ruházatát a vadbórból. Mivelhogy a tudatos szükségérzet nem elég. Míg nem tölti be fokozatos industrialis tevékenység azt az űrt, mely a tudatos szükségérzet és az annak megfelelő szükséglet közt tátong, kong az addig s kongása vád.

* * *

Ha valamely állam társaival a köztük folyó nagy versenyben lépést akar tartani — pedig hogy lépést tartson, azt existenciális érdeke parancsolja — industrialis alapra kell helyezkednie. Mert a verseny már régóta a köz- és nemzetgazdaság terén folyik s e tereket az industria tartja vállain. Az államok testében az a fő ér, tehát az látja el az egész organizmust vérell; az táplálja s az teszi lehetővé az életműködést, mely a fejlődésnek feltétele

A működésnek s így a fejlődésnek — akár az ideálisnak, akár a materialisnak — anyagra, tárgyra van szüksége, melyet üt, gyur, fur, farag, mely rabszolgája az eszmének, melyből az megönti alakját, miben önmagára ismer. A kézművesnek a konkretumok, az elme mesterének az absztraktumok.

A nemzetek industrialis tevékenysége

is működés, tehát az anyagot nem nélkülözheti. Igen; az industria, az iparkodás, maga az ipar az a hatalmas pillér, mely vállain tartja azokat a nagy porondokat, melyeken az államok köz- és nemzetgazdasági világversenye végbemegy. Tehát ha az az állam, mely tudja azt, hogy a versenyben részt nem venni egyenlő a megsemmisüléssel, — a pályához ragaszkodik s még sem igyekszik eleget tenni a verseny feltételének; az vétkezik önmaga ellen s ha nem a végzet rendelkezése, — a történelem szelleme ellen is. Csak abban az esetben szalválható; és ezt nektek mondom sors kegyéből gazdag polgárai e hazának, — csak abban az esetben állhat emelt fővel a história ítélőszéke elé; ha boldus. Akkor meg ugy sincs rajta segítség, mert a versenyben elbukik s az elmulas örvényét ki nem kerülheti.

H I R E K.

Gyermeknap.

Az Országos Gyermekvédő Liga országunk minden vidékére kiterjesztette tevékenységét s előre láthatólag az évek április 2-ika és 3-ika állandóan kijelöltetett arra, hogy az elhagyott gyermekek megmenéséséről a társadalom minden rétege filléres adományaival százezrekkel gondoskodik.

Ki ne helyeselné a társadalom különféle szervezeteinek megalakulását? Az emberiség általános, közös munkásságával kell, hogy az összes családok létfenntartásáról gondoskodik, de midőn ezt helyeseljük, társadalmi bűnnek tartanók, ha a családi köt lékbe nem tartozó elhagyott gyermekek elzüllesének megmenésésére nem törekednének.

Erre céloz a véglegesített gyermeknap, melynek anyagi sikere az emberiség erkölcsi érdekét emeli, melyre végtelen szükségünk van. Városunkban a Liga megkeresése folytán minden szép és jóért lelkesülő főispánunk intézkedett a gyermeknap sikeres megtartása iránt s megbizta a Tulipán-Szövetség — Magyar Védő Egyesület — elnöknőjét, dr. Rusa Ernőnét, hogy a város polgármesterével egyetértve a társadalom minden rétegének bevonásával mult évi szép eredményű tevékenységét érvényesítse.

A város polgármestere a nemes erkölcsi cél biztosítását szintén minden irányban támogatja.

A kereskedők pedig valóban elismerésre méltó hozzájárulásaikkal előre láthatólag legnagyobb biztosítékot szolgáltatva a gyermeknap sikerének.

A rendezőség megkereste a tanintézetek vezetőségeit is, hogy az ifjuság is — amely ifju ágnak éppen elhagyott kortársairól van szó — részt vegyen a mozgalom támogatásában.

A siker teljes és előnyös biztosítása azonban csak akkor remélhető, ha városunk minden osztálya kivétel nélkül bármilyen csekély hozzájárulásával az utcák forgalmasabb helyein elhelyezendő urnákba adományokat helyez, azon kereskedőknél pedig, kik a gyermeknap támogatását kilátásba helyezték április 2. és 3-án szerzik be szükségleteiket s egyenlítik ki tartozásaikat.

Közönségünket ismerve hisszük, hogy a kaposvári gyermeknap erkölcsi és anyagi sikere

biztos, csak arra kérjük az elhagyott gyermekek megmenésése érdekében a Gondviselőt, hogy kedvező jó időt adjon mindkét napra.

Itt megemlítjük, hogy az országos gyermekvédelem fontosságáról a jövő hó 1-én délután 6 órakor Papp Kálmán vármegyei árvászéki ülnök, a gyermekvédelmi ügy buzgó harcosa, a városház nagytermében felolvasást tart.

— **Az egyke ellen.** A vármegye törvényhatósága gróf Széchényi Aladár törvényhatósági bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy az egygyermekrendszer ellen társadalmi akciót indít és e végből egy központi bizottságot szervez, körjegyzőségeknél pedig albizottságokat alakít. Az albizottságok beérkezett jelentései alapján Kacskovics Lajos alispán most rendeletet bocsátott ki a járási főszolgabírákhoz, amelyben körvonalazza ezen bizottságok működési körét. E rendeletben első sorban a társadalmi akció fontossága van kidomborítva, amelyben különösen a lelkészeknek, tanítóknak, jegyzőknek, birtokosoknak, gazdatiszteknek, általában mindazoknak, akik a néppel közvetlenül érintkeznek, jut fontos szerep, másfelől kötelességévé teszi a körorvosoknak, hogy a magzatelhajtás életveszélyes bűnének súlyos következményeire kioktassák a népet és gyanus esetekben a legnagyobb szigorral járjanak el.

— **A pénzügyigazgatóság hivatalos órái.** A közönség tájékoztatására a pénzügyigazgatóság közzé teszi, hogy a kir. pénzügyigazgatóság és a mellérendelt számvevőség a hivatalos óráit 1908. évi április hó 1-től kezdve 1908. évi november hó 1-ig hétköznapokon reggel 7 órától délután 1-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig reggel 8 órától délelőtt 11 óráig tartja.

— **A Somogymegyei Gazdasági Egyesület védnöksége alatt álló Árufogyasztási és Terményértékesítő Szövetkezet és Tárházaik** március 28-án délután 2 órakor gróf Hoyos Miksa elnökle alatt saját helyiségében rendes évi közgyűlést tartott. Tárgysorozat: Az igazgatóság jelentése az elmúlt 1807. évről. A mérleg megállapítása s ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozathozatal. Az 1907. évi üzleti év nyeresége iránti határozathozatal. Esetleges indítványok tárgyalása.

— **A Testgyakorlók köre.** A kaposvári testgyakorlók köre a mult vasarnap tartotta évi rendes közgyűlést. Gáspár Imre dr. elnökle alatt. A Danka István titkár által előadott évi jelentés szerint az egyesületnek jelenleg 3 alapító, 105 működő és 8 pártoló tagja van. A Körnek mult évi bevételé 2808 korona 23 fillér volt és ezzel szemben a kiadás 1753 korona 32 fillér; az egyesület tisztja vagyona 2346 korona 52 fillér. Az egyesület az elmúlt évben rendezett egy disztornát, több haziversenyt és kirándulást és résztvett az országos

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölül-múl hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

ahol **ÁGNES** -Forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-bajosoknak.

Olosobb a szódaviznél! Mindenütt kapható! Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

szövetségi torna és atletikai versenyen Pécsen 16 taggal zászló alatt. A működés a Körben egész éven át szakadatlanul folyt. A téli időszakban a torna és vivás heti 4 órában a főgimnázium tornacsarnokában; nyáron pedig lawn-tennis, fúleslabdajáték, turuljáték, céllövészet és atletikai gyakorlatok folytak. Az idei elnökség és választmány tagjaivá a következők választották meg: Elnök: Márfy Emil főrendiházi tag; al-elnökök: Tevely Béla dr. és Gáspár Imre dr. Választmány: Bernáth János, Bien David, Danka István, Endrei Ákos, Gehring István, Gyurkovits Dezső, Gutheil Kálmán dr., Halvax Ödön dr., Csik Antal, Csalay Béla dr., Kertész Béla, Kovács Soma, Molnár Vilmos, Siposs Géza, Schlésinger Károly, Szabó Árpád, Szabó Kálmán dr., Székely Antal dr., Horvath Pál, Varga Lajos, Simalya V. Ferenc, Révy László dr., Szabady Géza dr. és Gyulyás Ferenc dr.

— **Az iparospárt.** A városunkban alakulni készülő iparospárt érdekében szerdán délután a városhaza dísztermében értekezlet volt. A látogatott értekezlet kimondotta a part megalakítását és az ügyek intézésére a harminc tagú választmányt bizta meg.

— **A haditengerészet.** A közös hadügyminiszterium tengerészeti osztálya most bocsátotta ki pályázati hirdetményét a fiúei haditengerészeti akadémiában az 1908—1909. tanév kezdetén betöltendő egész ingyenes és féldíjmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyek betöltésére vonatkozólag. Pályázati feltételek meg tudhatók a vármegyénél és a városnál, a polgármesteri hivatalban.

— **Előadás a színek fényképezéséről.** Előkelő és nagyszámú közönség előtt tartotta meg ma délután első előadását Weissenbach báró a Műbarátok Körében a természetes színek fényképezéséről. A nehéz téma dacára a természettani törvények alapján általánosan megértette tárgyát a hallgatósággal. Magyarazatait vetített képekkel kísérte. Első sorban a tudományos felvételeket mutatta be, hogy a színes fotografálás eljárását szemlélhessék is a hallgatók, majd pedig a müncheni Mühlthalernek és több magyar amatőr fotografusnak gyönyörű színes fényképeit, a melyeket nagy tetszéssel fogadtak. Weissenbach báró tanulságos előadását pénteken és vasárnap megismétli a Műbarátok Körében, a melyeket bárki is díjtalanul meghallgathat. Az előadások d. u. öt órakor kezdődnek. Weissenbach Janos báró, ugyanaz a Weissenbach, kinek elmebetegség miatti gondnokság alá helyezési ügye az itteni megyei árvaszék és törvényszéknél nagy érdeklődést keltett s kinek ezen gondnoksági ügyből folyólag ma is több és fontos pere van neje ellen folyamatban részint az itteni törvényszéknél, részint a felsőbb bíróságoknál.

— **Városi közgyűlés.** Kaposvár város képviselőtestülete március hó 2-án csütörtökön délután közgyűlést tart.

— **Igazgatók gyűlése.** A székesfehérvári tankerület összes középiskoláinak igazgatói tegnap tanácskozássra gyűltek össze Székesfehérvárott. A gyűlésen. Várady Károly dr. tankerületi főigazgató elnökölt, 14 középiskolai igazgató vett részt. Több középiskolai, tanügyi és fegyelmi kérdést vitattak meg a gyűlésen, amelynek lefolyásáról a jegyzőkönyvet felterjesztik a kultuszminiszterhez. A gyűlésen Kaposvárról Dsida Ottó főgimnáziumi igazgató volt jelen.

— **A választói reform.** A belügyminiszteriumban serényen dolgoznak a választói reform munkálatán. Legutóbb a törvényhatóságokat hívta fel a belügyminiszter, hogy a közigazgatási járasok székhelyéről, azok népességéről, a kis- és nagyközségek számáról stb. adjon pontos kimutatást. A járasok egymástól való távolságának pon-

tos kimutatását is kérte a belügyminiszter. A sok fáradsággal járó dologgal azonban vármegyénknél még nem készültek el, miért is a belügyminiszter tegnap újból felhívta az alispánt, hogy az e készített kimutatást most már haladéknélkül terjessze fel a miniszteriumba.

— **Telefon a Balaton körül.** A balatoni szövetség kérelmére a kereskedelemügyi kormány elhatározta, hogy a Balaton melletti fürdőtelepeket telefontalálattal összeköti. Az építést már ez idén megkezdik és néhány év alatt fokozatosan kiépítik.

— **Vívóverseny.** A helybeli főgimnázium vívónövendékei, vasárnap délután mutatják be az emberisportok egyik legszebbjében tett haladásukat. A férfiaság, ügyesség és főleg a bátorság növelését okozó komoly vívósporthoz lesz alkalma látni a közönségnek. Nem párviadalra való készülődést célozza a tanulása ezen sportnak, hanem ellenkezőleg annak kipusztítását. A vívóestély vasárnap délután 6 órakor lesz a főgimnázium tornacsarnokában a következő programmal: Felvonulás vívási gyakorlatok, iskolavívás és verseny. Belépődíj: ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, diákjegy 40 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

A legjobb

legelterjedtebb

legolvasottabb

budapesti napilap

„AZ UJSÁG”

Terjedelme naponként 28—32 oldal.

Ünnepnap 60—100 oldal.

Hetenkint Asszony és Gyermekek melléklet.

Előfizetési ára:

Egész évre	28 kor.
Fél évre	14 .
Negyedévre	7 .
Egy hónapra	2 . 40 fillér.

Megrendelő cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala

Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok **kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyszintén bőrönd, vadászati és bőr-diszmnű árukat.**

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítik.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)
Alapított 1880. Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltöket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezkeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelné lesz főtelevésem.

Szives támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dűsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézész-**fehér**, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajk: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 drb sima zöldoltvány	80 kor
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
GYÖNGYÖS, (Hevesm.)

100,000 drb
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 drb
készlet.

Skorka János rózsza- és szegfűtelep tulajdonos ajánlj direkt külfországból beszerzett

óriás virágú **Rem-szegfűket** és nyakba nemesített **Bokor-rozsákat**.

E nagy készlet miatt egyideig **30 százalékot** engedélyezek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle **csokrok, koszorúk** mélyen leszállított áron készíttetnek. Tenyésztő telepemről vágott **virágjaimat** és begyökeresedett cserepekben nyíló **rózsákat, szegfűket, jácintokat** stb. a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú **szegfűmagjaimról** szóló név árlappal készséggel szolgálók.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsza és szegfű telepe
B.-Szarvason.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

PÉNZKÖLCSÖN!

20,000.000 korona áll rendelkezésére 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró **köztisztviselőknak, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak** csak kötelezvényre **Váltó nem kell!** — Megkeresésnél közlendő: életkor, törzsfizetés és szolgálati idő.

Jelzálogkölesön:

földekre, és jó helyen fekvő, értékes bérházakra, 4 százalékos 10—60 évig terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag. Válaszbélyeg.

Országos Hitel- és Kölcsönszerző Vállalat
BUDAPEST,
VI. ker., Izabella-utca 67. szám.
Telefon: 101—28.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,
mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Nagy mellékkereset.

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vidéki ügynököknek, kik részvényeknek részletfizetésre való eladásával kívánnak foglalkozni.

Általános Bank Részvénytársaság
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 39. szám.